

молодших спеціалістів в контексті потреб економіки та суспільства //Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві - 2013, вип. 3(4) [Електронний ресурс: Точка доступу <http://sbornik.college.ks.ua/downloads/sbornik4/pdf/38.pdf>]

3. Різник В.В. Теоретичні основи науково-методичного забезпечення професійної підготовки студентів економічних спеціальностей в умовах входження України у світовий освітній простір [Електронний ресурс. Точка доступу http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gvpkhdp/2008_16/193-195.pdf]

Trachova D.M. Perfection of the methodical providing of educational process of students of registration specialities

Summary. The constituents of the scientifically-methodical providing of registration disciplines are considered in the article. Basic attention is sanctified to the methodical providing of independent students work. The necessity of multiple decisions of professional tasks character is underline.

Key words: Methodical complex of discipline, vocational training, independent work of students.

УДК [378:657](043.2)

Трусова Н.В, к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

НАГАЛЬНА ПОТРЕБА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙ ТА ІНТЕНСИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Досліджено складові педагогічної майстерності з метою забезпечення реалізації конструктивної, організаторської, комунікативної, дослідної функцій у навчальному процесі. Визначено вимоги та критерії до професійних педагогічних вмінь викладача.

Ключові слова: педагогічна майстерність, освітня діяльність, професійна компетенція, навчальний процес.

Постановка проблеми. Зміна системи стандартів у сфері вищої освіти, згідно нового Закону України «Про вищу освіту» потребує педагогічної майстерності з акцентом на перегляд сучасних інновацій та інтенсивних навчальних технологій, що базуються на сукупності вимог до змісту та результатів освітньої діяльності за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою формування педагогічної майстерності з метою забезпечення програмних результатів навчання, набуття професійної компетенції майбутніх фахівців, які визначені сучасними вимогами виробництва приділено значна увага у працях вітчизняних вчених: О.Г. Коренєвої, С.М. Новак, В.О. Орлової, Н.В. Рассулової, Ю.Б. Слободяник, Л.О. Сухаревої. Проте сучасним змінам у сфері вищої освіти, які засновані на поглибленому опрацюванні освітньо-професійних програм, освітніх стандартів, існуючих методів організації та змістовного наповнення навчального процесу не приділено значної уваги.

Метою статті є визначення складових педагогічної майстерності щодо забезпечення реалізації конструктивної, організаторської, комунікативної і гностичної функцій у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу досліджень. Сучасні технології навчання у сфері вищої освіти й відповідних їм вимог до викладача визначаються факторами за умовами їхнього впливу на діяльність студентів: організаційного, мотиваційного (соціально-психологічного) і методичного характеру. Майже 85-90% факторів, що безпосередньо або опосередковано пов'язані з успішністю викладання, впливають на процес навчання. Серед усіх факторів успішності найважливішими є: зацікавленість у ході навчання; актуальність і корисність навчального матеріалу; особистісні риси і якості студентів; допомога студентові концентруватися в процесі вивчення теми; подолання пасивності у навчанні; відповідне інформаційно-методичне забезпечення; доступність викладання.

Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах визначено основні компоненти науково-методичного забезпечення навчального процесу. Ними є: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; програми всіх видів практики; підручники та навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін; матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до семінарських, практичних і

лабораторних занять; поточний контроль для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу); методичні матеріали для самостійної підготовки студента, написання курсових, дипломних робіт.

Проте здійснення посадових обов'язків найоптимальнішим способом, на основі науково обґрунтованих рішень, передбачає щонайбільшу спрямованість на індивідуалізацію навчання через врахування специфіки майбутньої професійної підготовки. Тому цей перелік може бути (й бажано) доповненим, розширеним за рішенням кафедри, факультету, вищого навчального закладу, або з ініціативи самого викладача. Прикладом варіанта розширення переліку, затвердженого рішення засідання кафедри може бути: забезпечення педагогічного процесу наочним, роздатковим матеріалом; підготовка конспектів лекційно-практичних занять та методичних рекомендацій із педагогічної практики в електронному форматі; розроблення методичних матеріалів для самостійної роботи студентів, котрі навчаються за індивідуальним графіком, відповідно до вимог організації педагогічного процесу за кредитно-модульною системою; розроблення тематики курсових, бакалаврських та магістерських робіт.

Розв'язання проблемних питань із науково-методичного забезпечення навчального процесу у ВНЗ доцільно розглядати в напрямку теоретичного обґрунтування такої процедури моніторингу якості навчання та якості освіти, що надасть можливість не тільки ззовні, а й студенту відстежувати здобуті знання та вчиняти адекватні дії задля їх приведення до бажаного рівня.

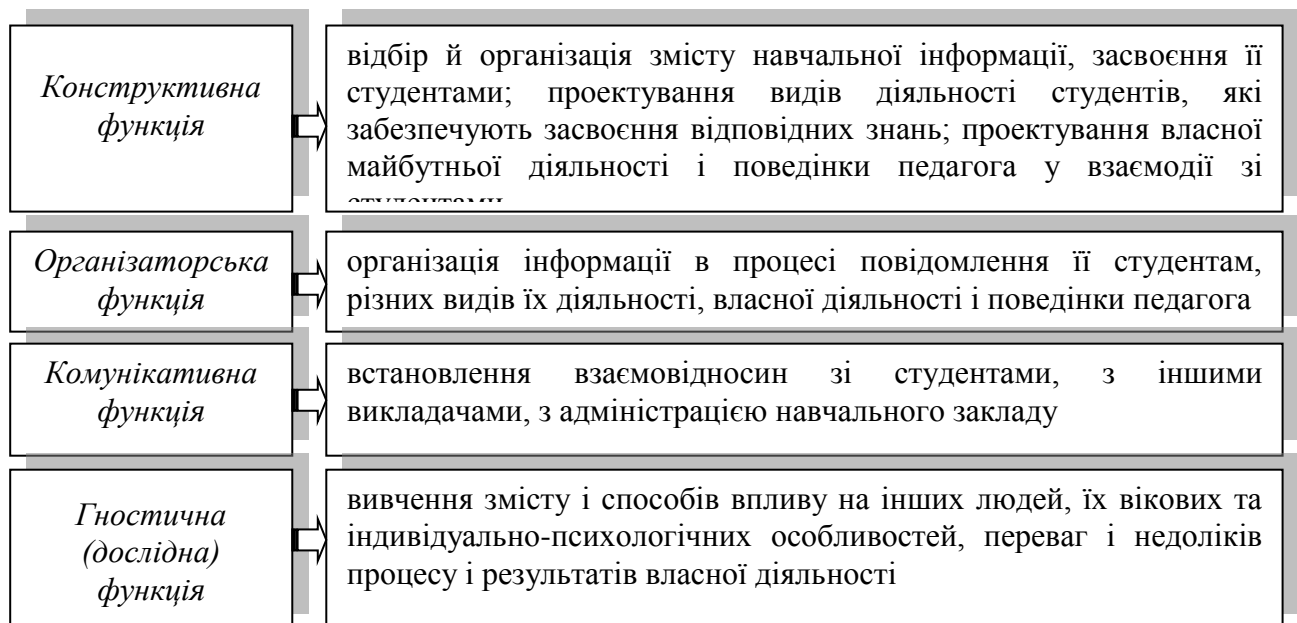

Рис. 1. Складові педагогічної майстерності у формуванні ділової компетентності фахівців відповідно до вимог на ринку праці

Функціональність складових педагогічної майстерності, яка забезпечують реалізацію інноваційних та інтенсивних навчальних технологій представлено на рис. 1.

Реальний педагогічний процес складається з багатьох компонентів, всі їх можна класифікувати за трьома головними аспектами освітньої діяльності: змістовним, методичним та соціально-психологічним. При цьому провідну роль мають відігравати поглиблене знання предмета, уміння підбирати, адаптувати зміст навчального матеріалу до потреб відповідної навчальної групи, визначати мету і завдання освітньої діяльності, реалізовувати навчальний процес відповідно до потреб і можливостей студентів, контролювати його результативність, здійснювати оптимальний розподіл матеріалу за часом та активізацію його сприйняття, виокремлення ключових ідей, використання інноваційних та інтенсивних навчальних технологій.

Рис. 2. Вимоги щодо професійної майстерності та вмінь викладача

Основні критерії, що обумовлюють відповідний рівня педагогічної майстерності викладача (спрямованість та педагогічна техніка, вибір ефективних засобів та результат), спрямовані на реалізацію одного з найважливіших принципів організації навчання - принципу оптимізації. Він потребує усвідомленого вибору такого варіанта навчального процесу, який за даних умов забезпечить максимально можливу ефективність розв'язання завдань у сфері вищої освіти і розвитку студентів за раціональних затрат часу і зусиль викладачів.

Самостійна діяльність суб'єктів навчального процесу забезпечує підтримку знань на високому рівні та стимулює студентів до пошуку нових, передових знань. Пошук оптимального рівня контролю, сприяє більш досконалому розвитку кожної окремої особистості в цілому, що дозволяє сформувати багатий і могутній науково-інтелектуальний потенціал майбутніх фахівців, спроможний стати гідним конкурентом на світовій арені.

Підготовку викладача до педагогічної творчості можна розглядати як об'єктивний творчий стимул, що ґрунтується на потребі в реалізації стратегічних завдань вищої освіти України, на системі загальнопрофесійної підготовки, та формах сучасного розвитку навчально-методичної науки і практики в залежності від особистісних якостей та рівня освітньої діяльності.

Позитивом даної методики є відхід від надмірної «затеоретизованості» матеріалу і приділення належної уваги формуванню у студентів професійних компетенцій, які вони використовуватимуть у виробництві. Крім того, комбінування методів дозволяє сконцентруватися на напрацюванні конкретних практичних навичок (способу виконання дій) та вмінь (здатності виконувати певний вид діяльності), будь-то здійснювати аналітичну оцінку, виступати в якості експерта чи якісно опрацьовувати інформаційні джерела.

Найважливішим принципом навчання є принцип сполучення різних методів та прийомів навчання. І майстерність викладача полягає в тому, щоб вибрати оптимальне сполучення методів та засобів навчання, методичних прийомів, які забезпечують активізацію навчання.

Завданням освіти нині є сприяння розвитку економіки та суспільства знань, створення у вищому навчальному закладі інноваційного середовища, що передбачає вдосконалення організації та змісту освіти, оптимізації кадрового забезпечення, комплексного вдосконалення професійної майстерності науково-педагогічного працівника, поліпшення інформаційного, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Висновки. Якісні параметри розвитку вищої освіти повинні реагує на

зміни в економіці та суспільстві, орієнтується не лише на передачі знань, умінь і навиків, а й бути орієнтовані на виховання соціально затребуваних якостей майбутніх фахівців. Компетенція з питань професійної підготовки, яка визначається предметною підготовкою, педагогічною кваліфікацією, інтелектуальними, психологічними, моральними властивостями викладача має формувати нові підходи до втілення сучасного науково-методичного забезпечення процесу навчання у вищому навчальному закладі.

Дії щодо соціальних стимулів у придбання якісної освіти за сучасної економіки доводить наявність конкуренції на ринку праці, що значно підвищує вимоги до системи освітньої діяльності. Особливо це стосується галузей, що виходять на нові міжнародні ринки і, завдяки процесу глобалізації, на зрілі західні ринки. У цих умовах актуалізується проблема щодо потреби фінансування бюджетних місць у сфері вищої освіти та адаптивності системи освітньої діяльності до економічного середовища, що постійно змінюється. Цього можливо досягти за умови застосування стратегічних заходів, що забезпечують адекватне витрачання бюджетних коштів, сприяючи досягнення поставлених цілей шляхом цілеспрямованої дії на певні параметри розвитку вищих освіти, а також розроблення нормативно-правової бази та методологічних положень, що регулюють діяльність вищих навчальних закладів, забезпечують якість професійної майстерності та науково-педагогічну діяльність.

Бібліографічний список

1. Артюшина М.В. Групова навчальна діяльність студентів в підвищенні рівня професійної підготовки фахівців / М.В. Артюшина // Науково-методичний журнал. – 2011. – Випуск 7. – С.96-104.
2. Jaques E. A General Theory of Bureaucracy / E. Jaques. – London: Heinemann, 1976.
3. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен / Пер. с англ. – М.: «Когито-Центр», 2012. - С.42-43.

Summary. Studied components of pedagogical skills to ensure the implementation of structural, organizational, communication, research functions in the learning process. The requirements and criteria for professional teaching skills teacher.

Key words: teaching skills, educational activities, professional competence, learning process.